

Проблеми ВІЛ / СНІДу

Тренінг

Мета: виявити рівень знань, поінформованості учнів та визначити їхнє ставлення щодо проблеми СНІДу; спонукати учасників до усвідомлення зв'язку між цінностями людини, її поведінкою та наслідками для себе та оточуючих; поглибити знання дітей щодо СНІДу, основні шляхи зараження цією хворобою та заходи щодо її профілактики; формувати адекватне розуміння проблеми існування хвороби СНІД, толерантне ставлення до ВІЛ-інфікованих людей.

Тривалість: 1 година.

Поняття: ВІЛ, СНІД, шляхи передачі, ризик зараження, толерантність, дискримінація.

Матеріали: маркери, аркуші паперу А4, А3; стікери, кольоровий папір.

«Поведінка — дзеркало, у якому кожний показує своє обличчя».

Й. В. Гете

«Думай гарно, і думки твої визріють гарними вчинками».

Л. М. Толстой

Хід заняття.

Завдання на знайомство

Тренер пропонує кожному з учасників на стікерах написати власне ім'я (або як вас ласкаво називають вдома ваші батьки) і бажання на час тренінгу.

Далі пропонується кожному учаснику закріпити стікери з написами на малюнку у вигляді рибки та озвучити свої записи.

Анкета «Мое ставлення до ВІЛ-інфекції» (Додаток 1)

Інформаційне повідомлення «ВІЛ/СНІД: достовірно про проблему»

Тренер розповідає учасникам нову інформацію про ситуацію із ВІЛ/СНІДом в Україні (Додаток 2)

Завдання «Міфи й факти про ВІЛ/СНІД»

Учасникам зачитують твердження про ВІЛ, СНІД і пропонують вказати, чи правильні такі твердження (піднімаються картки Ф — факт; М — міф):

ВІЛ — це вірус, що спричиняє СНІД. (Ф)

Можна інфікуватися ВІЛ, випивши зі склянки, якою користувався ВІЛ-інфікований. (М)

ВІЛ передається через дружній поцілунок. (М)

Можна інфікуватися ВІЛ під час переливання неперевіреної крові. (Ф)

Людина-носіє ВІЛ може інфікувати свого сексуального партнера. (Ф)

Уживання алкоголю може підвищити ризик інфікування ВІЛ. (Ф)

Комарі можуть переносити ВІЛ. (М)

Використання одноразових шприців може захистити від ВІЛ-інфекції. (Ф)

Використання презервативів під час статевих контактів може зменшити ризик ВІЛ-інфекції. (Ф)

Можна інфікуватися ВІЛ через сидіння на унітазі. (М)

Більшість людей, інфікованих ВІЛ, становить загрозу для суспільства. (М)

ВІЛ — кінцева стадія захворювання на СНІД. (М)

СНІД — це респіраторна хвороба. (М)

Пам'ятка

(Тренер роздає пам'ятки)

ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ НЕ ЗАВАЖАЄ ДРУЖИТИ!

Завдання

Учасники діляться на 3 групи. Кожна група одержує ситуацію й аркуш паперу (у вигляді серця).

Необхідно прочитати опис ситуації, обговорити її у групі, потім на серці написати, яку можна надати допомогу, підтримку. Від групи виступає представник і кріпить серце на дошку. У випадку незгоди кожна група може запропонувати свій вихід із ситуації, що склалася. Обмін думками. Наприкінці гри вчитель може проаналізувати запропоновані варіанти.

Ситуація 1

Вас запросили піти на вечірку до знайомого. Ви не знаєте особисто жодного із запрошених. І це вас непокоїть. Крім того, ви почули, що деякі з них уживають наркотики й у них не дуже гарна репутація в школі. Але людина, що запрошує вас, вам дуже подобається. Що робити? Як учинити? Поясніть своє рішення.

Ситуація 2

У вас є дуже давній і хороший друг (назвемо його Макс). З певних обставин ви уже давно не спілкувались з ним. Але якось приятель поділився із вами своїми неприємностями.

Нещодавно він зійшовся з однією компанією, де вживають наркотики ін'єкційним шляхом. Коли Макс пробував наркотики вперше, друзі його запевняли, що нічого страшного не відбудеться. Днями він дізнався, що один хлопець із цієї компанії підозрює в себе ВІЛ-інфекцію. Макс розгублений, не знає, що йому тепер робити. Він прийшов до вас за порадою. Що ви робитимете? Що порадите своєму другові в цій ситуації?

Ситуація 3

У вас є дуже гарний друг, вас навіть можна назвати «не розлий водою». Ви завжди все робили разом: ходили до школи, готували уроки, відвідували басейн, багато часу проводили у вас удома. Останнім часом ви звернули увагу на те, що друг (подруга) погано себе почуває: у нього (неї) задишка, кашель, утом, пітливість, збільшені лімфатичні вузли. Ви підозрюєте, що він (вона) може бути хворий(ою). Ваші дії?

Вправа

Учасники об'єднуються у 2 групи. Кожна група отримує картку із ситуацією і відповідає на зазначені запитання, записуючи на аркуш ступінь ризику для даної ситуації.

Ризик великий.

Ризик відсутній.

Ризик невеликий.

Ситуація 1

Вадим після школи продає газети. Він почув, що Олексій, який працює поруч з ним, ВІЛ-інфікований. Мати Вадима, дізнавшись про це, вимагає, щоб син залишив цю роботу.

Запитання

Що може розповісти Вадим мамі про шляхи поширення ВІЛ?

Чи повинен він залишати свою роботу? Обґрунтуйте відповідь.

Який ступінь ризику для Вадима інфікуватися ВІЛ, працюючи разом з Олексієм?

Ситуація 2

Юрію 15 років, він ВІЛ-інфікований. Хлопець не виглядає хворим, але швидко втомлюється. Він продовжує ходити до школи, але не знає, чи потрібно про це комусь розповідати.

Запитання

На вашу думку, чи повинен Юрій продовжувати відвідувати школу?

Обґрунтуйте свою відповідь.

Чи повинен він комусь про це розповісти? Кому саме і чому?

Який ступінь ризику інфікуватися ВІЛ для вас, якщо Юрко сидітиме поруч з ним під час уроків?

Тренер наголошує на тому, що кожен учасник має право висловлювати свою думку. Він підводить учнів до усвідомлення того, що кожен оцінюватиме ступінь особистого ризику для себе. Якщо хтось з учасників вважає, що ступінь ризику високий, тренер не може нав'язувати йому свою думку, натомість він повинен пояснити, в яких випадках ризик є більшим. Ситуації для обговорення можна взяти на свій розсуд.

Підбиття підсумків тренінгу.

Тренер підсумовує роботу на тренінгу, роблячи акцент на тому, що проблема поширення ВІЛ-інфекції в Україні, на жаль, набирає обертів. Отже, не можна сидіти, склавши руки, тому що бездіяльність ще ніколи не розв'язувала жодної проблеми.

Анкета «Моє ставлення до ВІЛ-інфекції»

Із перелічених життєвих цінностей виберіть одну, найважливішу для вас:

- а) цікава робота;
- б) матеріально забезпечене життя;
- в) щасливе сімейне життя;
- г) г) здоров'я;
- д) д) свобода у вчинках і діях;
- е) е) свій варіант.

Яка ситуація стосовно ВІЛ-інфекції в Україні:

- а) благополучна;
- б) неблагополучна;
- в) не замислювався.

Чи допускаєте ви для себе можливість зараження ВІЛ-інфекцією?

- а) так;
- б) ні;
- в) сумніваюся.

Чи робите ви висновок про здоров'я людини за її зовнішнім виглядом?

- а) так;
- б) ні;
- в) іноді.

Назвіть шляхи передачі ВІЛ-інфекції: _____

Оцініть ризик зараження ВІЛ-інфекцією під час внутрішньовенного введення наркотиків:

- а) високий;
- б) низький;
- в) не знаю.

Де можна обстежитися на ВІЛ-інфекцію?

- а) у поліклініці;
- б) у медичному пункті навчального закладу;
- в) у центрі профілактики СНІДу;
- г) г) у нашому місті немає таких місць;
- д) д) не знаю.

Наскільки важлива для вас інформація про СНІД?

- а) дуже важлива;
- б) не завадила б;
- в) в) не замислювався про це;
- г) г) не цікавить взагалі.

Із яких джерел ви одержуєте інформацію про ВІЛ/СНІД? _____

Чи розмовляли ви з однолітками про проблему ВІЛ/СНІДу?

- а) так;
- б) ні.

Чи є у вас необхідний рівень знань та інформація для бесіди про ВІЛ-інфекції?

- а) так;
- б) ні;
- в) не знаю.

Хто має говорити про ВІЛ-інфекцію і СНІД?

- а) педагоги;
- б) лікарі;
- в) батьки.

Як ви гадаєте, з якого віку необхідно давати інформацію з проблеми ВІЛ/СНІДу? _____

Чи досить у вас знань, щоб уникнути зараження ВІЛ-інфекцією?

- а) так;
- б) ні;
- в) не знаю.

Чи дотримуєтесь ви застережень, щоб уникнути зараження ВІЛ?

- а) так;
- б) ні;
- в) не знаю.

Якщо так, то:

- а) завжди;
- б) від випадку до випадку;
- в) не знаю.

Куди і до кого ви звернетесь за допомогою щодо проблеми ВІЛ/СНІДу, якщо виникне в цьому необхідність? _____

Як ви гадаєте, якщо у вас виникне якась особиста проблема, чи захоче ви розповісти про неї батькам.

- а) так;
- б) ні;
- в) не знаю.

Яку інформацію ви хотіли б одержати додатково? _____

Інформаційне повідомлення

Хвороба з назвою СНІД прогресує щороку та забирає життя мільйонів людей. Для СНІДу не існує перешкод, він однаково вражає чоловіків, жінок і дітей. На планеті 40 мільйонів людей на сьогоднішній день інфіковані ВІЛ. Хвороба СНІД викликається ВІЛ - вірусом імунодефіциту людини. Інфікованих людей називають ВІЛ-позитивні. Проте лише кінцева стадія хвороби називається СНІД - Синдром набутого імунодефіциту людини.

Дуже важливо знати, як передається ВІЛ, і, як від нього захиститися.

ВІЛ передається трьома чітко визначеними шляхами:

1. ВІЛ може передатися **при незахищеному статевому контакті**, якщо один із партнерів є носієм. Тому необхідно захищатися і **правильно користуватися чоловічими та жіночими презервативами.**
2. ВІЛ може передаватися через кров: **переливання зараженої крові, використання брудних шприців під час прийому наркотиків, брудні голки, пірсинг, татуювання, використання забрудненого, зараженого кров'ю леза.** Тому **вкрай важливо використовувати одноразові голки та леза.** Достатньо вмити в гарячій воді руки або об'єкти, на які потрапила кров.
3. **ВІЛ може передаватися від ВІЛ-позитивної матері до дитини під час вагітності, пологів або годування груддю.** Якщо ВІЛ-позитивна матір вирішить народити дитину, лікар зможе надати інформацію про те, яке лікування існує на сьогоднішній день, що знижує ризик зараження дитини. Таким чином існує лише три шляхи зараження ВІЛ: статевим шляхом, через кров та від матері до дитини, а решта шляхів про які ви можете почути - лише домисли.

Наступні твердження є істинною правдою:

Шкіра нездоланий бар'єр для ВІЛ.

Такі комахи, як комарі, не переносять ВІЛ.

Можна торкатися, обніматися, цілуватися із ВІЛ-позитивною людиною, можна носити одяг ВІЛ-позитивної людини.

Можна користуватися предметами та пристроями, туалетом, душем, білизною разом із ВІЛ - інфікованою людиною.

ВІЛ не можна вдихнути, не має його в слюзах, поту, слині, не можливо заразитися доторкнувшись до зараженої людини.

Знати - означає упередити!

На сьогодні ВІЛ-інфекція не має радикальних засобів лікування, тому головною зброєю в боротьбі з поширенням вірусу є попередження нових випадків інфікування. У зв'язку з цим необхідно:

- приймати правильні щодо свого здоров'я рішення, намагатися протистояти таким факторам ризику, як потреба експериментувати, самостверджуватися під тиском з боку однолітків та наркодільців;
- уникати випадкових статевих контактів, бо чим більше сексуальних партнерів, тим вищим є ризик інфікування. Застосування презервативів значно знижує можливість інфікування.
- важливо знати, що вагітні ВІЛ-інфіковані жінки можуть запобігти народженню хворої на ВІЛ-інфекцію дитини, якщо вони якнайраніше звернуться в жіночу консультацію для проведення профілактичного лікування.

Найкраща профілактика – твоя поведінка!

Тести - єдина можливість виявити чи заражена ВІЛ людина чи ні. Цей тест допомагає виявити ВІЛ за декілька років до того як розів'ється хвороба і здійснюється через простий

аналіз крові. В Україні створені центри анонімної та безкоштовної консультації, де є можливість пройти тест. Знання про наявність хвороби дає можливість своєчасно почати адекватне лікування та попередити її розвиток і прогресування. Ефективність лікування полягає в тому, що зменшується кількість вірусу в крові. Таким чином, можна жити з вірусом і жити звичайним життям. Проте, важливо не забувати про заходи безпеки, про які вже йшла мова.

ВІЛ-інфікований - ти не самотній!

Сьогодні лікування, нажаль, не може привести до одужання, проте, воно може повернути до нормального ритму життя, оскільки лікування попереджує розмноження вірусу та розвиток хвороби.

Різні методи лікування СНІДу мають побічні ефекти. Щоб лікування було ефективним не можна вживати алкоголь, наркотики, не можна палити. Необхідно буде регулярно відвідувати лікаря. Слід пам'ятати, що **якщо ти ВІЛ-інфікований - ти не самотній**. Необхідно приєднатися до групи ВІЛ-позитивних людей, користуючись асоціаціями, центрами тощо. У жодному разі ВІЛ не може стати перешкодою при прийомі на роботу або стати причиною припинення трудової діяльності. **ВІЛ-позитивна людина не зобов'язана ставити до відома роботодавця про свій статус.**

ВІЛ може торкнутися кожного, тому важливо надавати ВІЛ-інфікованим психологічну підтримку. ВІЛ-позитивна людина має право: вести особисте життя, мати друзів, одержувати інформацію і освіту. Людина має право жити!

Пам'ятка

Ти не заразишся, якщо будеш дотримуватися простих правил безпеки, навіть якщо серед твоїх знайомих є хтось ВІЛ-інфікований.

Елементарні правила безпеки:

Будь обережний! Ніколи не грайся шприцями, які випадково знайшов на вулиці, й навіть не торкайся їх.

Якщо ти випадково вколовся знайденим шприцом, негайно скажи про це дорослим.

Уникай контактів із чужою кров'ю. Якщо все-таки це трапилось, добре промий шкіру проточною водою й негайно скажи про це дорослим.

Стеж за тим, щоб медпрацівник, який тебе обслуговує, використовував гумові рукавички й одноразові шприци.

Уникай незахищених статевих контактів.

Ситуація 1

Вас запросили піти на вечірку до знайомого. Ви не знаєте особисто жодного із запрошених. І це вас непокоїть. Крім того, ви почули, що деякі з них уживають наркотики й у них не дуже гарна репутація в училищі. Але людина, що запрошує вас, вам дуже подобається. Що робити? Як учинити? Поясніть своє рішення.

Ситуація 2

У вас є дуже давній і хороший друг (назвемо його Макс). З певних обставин ви уже давно не спілкувались з ним. Але якось приятель поділився із вами своїми неприємностями.

Нещодавно він зійшовся з однією компанією, де вживають наркотики ін'єкційним шляхом. Коли Макс пробував наркотики вперше, друзі його запевняли, що нічого страшного не відбудеться. Днями він дізнався, що один хлопець із цієї компанії підозрює в себе ВІЛ-інфекцію. Макс розгублений, не знає, що йому тепер робити. Він прийшов до вас за порадою. Що ви робитимете? Що порадите своєму другові в цій ситуації?

Ситуація 3

У вас є дуже гарний друг, вас навіть можна назвати «не розлий водою». Ви завжди все робили разом: ходили в училище, готували уроки, відвідували басейн, багато часу проводили у вас удома. Останнім часом ви звернули увагу на те, що друг (подруга) погано себе почуває: у нього (неї) задишка, кашель, утомля, пітливість, збільшені лімфатичні вузли. Ви підозрюєте, що він (вона) може бути хворий(ою). Ваші дії?

Ситуація 1

Вадим після школи продає газети. Він почув, що Олексій, який працює поруч з ним, ВІЛ-інфікований. Мати Вадима, дізнавшись про це, вимагає, щоб син залишив цю роботу.

Запитання

Що може розповісти Вадим мамі про шляхи поширення ВІЛ?

Чи повинен він залишати свою роботу? Обґрунтуйте відповідь.

Який ступінь ризику для Вадима інфікуватися ВІЛ, працюючи разом з Олексієм?

- а) ризик великий.
- б) ризик відсутній.
- в) ризик невеликий.

Ситуація 2

Юрію 15 років, він ВІЛ-інфікований. Хлопець не виглядає хворим, але швидко втомлюється. Він продовжує ходити в училище, але не знає, чи потрібно про це комусь розповідати.

Запитання

На вашу думку, чи повинен Юрій продовжувати відвідувати школу?

Обґрунтуйте свою відповідь.

Чи повинен він комусь про це розповісти? Кому саме і чому?

Який ступінь ризику інфікуватися ВІЛ для вас, якщо Юрко сидітиме поруч з ним під час уроків?

- а) ризик великий.
- б) ризик відсутній.
- в) ризик невеликий.